

Det første inntrykket

Tema: Stereotyper og fordommer

Mål: Elevene blir bevisst på hvordan stereotyper forårsaker fordommer som påvirker hvordan vi møter andre mennesker

Alder: Fra 12 år

Metode: Gruppearbeid og felles diskusjon

Tid: 1 UT

Hjelpemidler: Bilder av mennesker som avslører minst mulig om personene de viser. Bildene henges opp på veggen, og hvert bilde får et nummer. Lodd med nummer som tilsvarer bildene.

Elevene deles inn i små grupper. På veggen henger det en del bilder av personer (flere bilder enn grupper). Hver gruppe får hemmelig (f.eks. ved loddtrekning) tildelt ett av bildene. Gruppen skal nå lage en beskrivelse som passer til personen på bildet, men uten å nevne noen optiske kjennetegn. Som retningslinjer kan det stå noen spørsmål på tavlen, som f.eks.:

- Hva heter personen? Hva er hennes/hans yrke, hobbyer, politiske holdning?
- Ville vi tatt personen med på ferie? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hva ville personen synes om oss?
- Nevn ett adjektiv som best beskriver personen.
- mm.

Når alle er ferdige, begynner en gruppe å lese høyt for de andre det de har skrevet om personen sin. De andre prøver å gjette hvilket bilde beskrivelsen hører til. Når alle gruppene har presentert sin person, følger en generell diskusjon om hvordan vi danner oss en mening om personer etter deres ytre.

Diskusjonspunkter:

- Hvilke synlige trekk var spesielt viktige for vår bedømmelse av personen på bildet?
- Spiller disse trekkene også en rolle når vi møter virkelige personer?
- I hvilken grad bestemmer utseendet menneskenes holdning overfor en ukjent person?
- Hvilke andre enn synlige kriterier kan påvirke hva vi synes om en person før vi har blitt kjent med ham/henne? (Ting som kanskje vil bli nevnt er alder, kjønn, etnisk opprinnelse, språk, mm.)
- Vil det første inntrykket påvirke hvordan vi forholder oss til en annen person?
- Har noen av elevene selv opplevd at mennesker hadde feil oppfatning av henne/ham på grunn av et feilaktig førsteinntrykk? Var det lett å overbevise de andre om at de hadde tatt feil?

Videre arbeid:

Øvelsen kan være utgangspunkt for videre arbeid med fordommer, stereotyper og lignende.

Alternativ:

Elevene skal forestille seg at de kommer til en kantine for å spise lunsj. Det er ikke noen ledige bord igjen, så de må sette seg ved et bord sammen med noen de ikke kjenner. Ved bordene sitter

- en meget gammel kvinne
- en tykk mann, ca. 50 år gammel, i dress og slips
- en kvinne med muslimsk hodeplagg
- en ung mann i utslitte jeans som leser ”Klassekampen”
- en mormonmisjonær med svart dress og navneskilt
- en jente som er kledd helt i svart, med svart leppestift og piercing i ansiktet
- en høy og kraftig gutt i svart skinnjakke og militærstøvler, med barbert hode
- en kvinne som ser ut som en stoffmisbruker
- en mann av afrikansk opprinnelse i en fargerik drakt
- en jente med mye sminke og utringet og trang kjole

- en prest
- en kvinne som ser ut som moren til deres bestevenn
- en mann med en T-skjorte der det står "I'm gay, and I think it's great!"

I små grupper lager elevene lister over de tre personene som de hadde foretrukket, og de tre de hadde minst lyst til å dele bord med.